

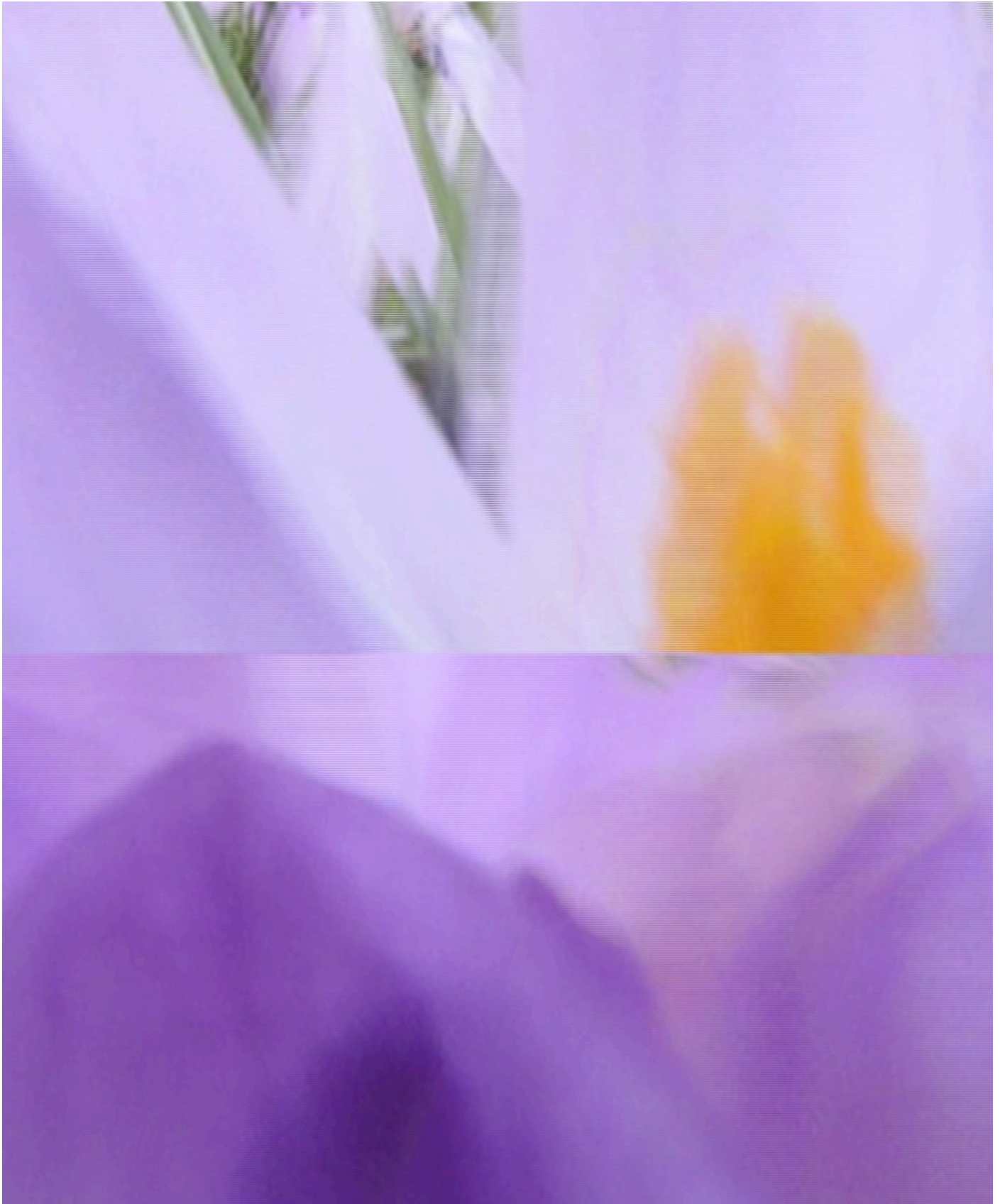
MACS

Musée des Arts Contemporains
Grand-Hornu

Tamara Lai. *Silent Noise*

26.09.21 > 30.01.22

PERSSOISSIER

De tentoonstelling

Sinds het begin van haar kunstpraktijk (1985) heeft Tamara Laï (geboren in Italië, woont en werkt in Luik) een oeuvre opgebouwd waarin het arsenaal aan multimedia is toegenomen, naargelang haar evolutie en haar ontdekkingen, gaande van video's en websites over *cam&chat*-performances en videoconferenties tot een dichtbundel of een cd-rom. Wanneer ze zich aanvankelijk verdiept in schilderkunst en fotografie aan de Académie des Beaux-Arts van Luik en les volgt bij Jacques-Louis Nyst, een van de videokunstpioniers in België, blijft ze vrij onbekend binnen de hedendaagse beeldende kunsten. Hoewel ze aangetrokken is tot het poëtische potentieel dat schuilt in beeld en geluid, in de vorm van fictie en verhaal, heeft Tamara Laï haar toevlucht genomen tot digitale kunst als stimulerende omgeving voor haar artistieke ontplooiing. Haar vergankelijke en participatieve werken, voornamelijk Net Art, zijn opgenomen in officiële selecties van talrijke internationale festivals over de hele wereld.

Tamara Laï, bedreven in cinema en literatuur, zet als filmmaker haar eerste artistieke stappen in het midden van de jaren 1980, met name bij Créahm (creativiteit en mentale beperking) waar ze indertijd bij werkte. In 1992 ontvangt de videaste voor het eerst een prijs, met name van het Centre Audiovisuel Simone de Beauvoir in Parijs voor haar video *Anatomica* over het werk van een jonge Spaanse choreograaf. Ondertussen merkt ze intuïtief de nakende opkomst van digitale kunst op. Nadat ze in 1995 een opleiding interactieve multimediacommunicatie volgde, wordt Tamara Laï een van de eerste Belgische kunstenaars die de cd-rom en online netwerken als drager gebruiken om multimediale en interactieve werken te creëren die zich onderscheiden door poëzie met hypertext. Ze maakt Web Art, Net Art, participatieve en collaboratieve projecten en interactieve cd-roms totdat ze in 2012 haar video's *Wandering* en *Sound Feelings* maakt. Deze en volgende video's zijn opgevat als experimentele roadmovies en zijn gecreëerd op basis van beelden die tijdens haar reizen opgenomen zijn. Ze herwerkt deze opnames thuis met subtiele special effects en deelt ze vervolgens met online community's waar ze al geruime tijd deel van uitmaakt.

Sinds ze een punt gezet heeft achter het maken van websites, *cam&chat*-performances en videoconferenties, bouwt Tamara Laï al een tiental jaar verder aan haar artistieke traject 'on the road', waarbij ze onophoudelijk de wereld rond haar filmt. Zo bouwt ze een voorraad aan beelden op waaruit ze kan putten voor haar 'video-poëzie'. Philippe Franck, directeur

en oprichter van Transcultures en het City Sonic-festival die de digitale kunsten op de voet volgt, ziet er toch de sporen in van het rizomatische narratief, dat eigen is aan de taal die ontwikkeld is door de cd-rom of Web Art: “Het werk van Tamara Lai”, schrijft hij in de tentoonstellingscatalogus, “is een oneindige roadmovie, een omzwerving die snakt naar een anders-zijn dat evolueert, terwijl het overeenkomsten zoekt tussen diverse plekken, steden, landschappen, landen en culturen van hier en elders. Ze vertelt ons over onze diversiteit, over wat ze verrukkelijk vindt maar ook wat haar zorgen baart, over haar gevoelens en haar vragen ... zoals in een logboek met meerdere gegevens, een hypertextueel verhaal, zonder begin of einde.”

Aan de hand van een selectie van zes video's die gemaakt zijn tussen 2012 en 2021, heeft het MACS ervoor geopteerd om het uitermate poëtische oeuvre van deze multimedial kunstenaar en webactiviste van in de begindagen voor het eerst te tonen buiten de festivals of circuits voor digitale kunsten. Van een van deze video's, *Silent Noise* (2020), gemaakt tijdens de lockdownperiode, is de titel gebruikt voor de tentoonstelling in Grand-Hornu. Het citaat dat van meet af aan het belang van soundscapes benadrukt als kern van het multimediale oeuvre van de kunstenaar, is afkomstig uit een poëtisch fragment waarin haar gedachtestroom zich in een elegische sfeer vermengt met die van haar filmische beelden. Op het scherm zien we een geheel van kabels en beton kantelen en uiteenvallen, terwijl een tekst – als een e-mail – uit de chaos verschijnt: “*Too much silent noise today in my virtual life, cannot listen to the words of truth.*” In tijden van lockdown weerklinkt in het oxymoron *silent noise* onze diepe eenzaamheid, omdat de gezondheids crisis sociale relaties heeft herleid tot contacten vanop afstand. Het werk, dat bestaat uit beelden die gefilmd zijn in China, Schotland en Italië vóór de Covid-19-pandemie en uit andere opnames tijdens de lockdown in Luik, evoceert het gemis, het isolement, het wachten op de vrijheid, het kwijtraken van vreugde, maar ook de behoefte aan adem, aan contact met de natuur en de zoektocht naar de teloorgegangene zorgeloosheid. Met *Silent Noise* – zoals met de meeste van haar videopoëzie – mixt Tamara Lai haar beelden om een immens verhaal te weven met een meerduidige lezing.

De video's *Sound Feelings* (2012) en *Ascent* (2013) dragen net als *Silent Noise* de stempel van nomadisme en muziek. In de eerste video ontstaat er een poëtische, auditieve omzwerving uit een gefilmde performance van het betoverende gitaarspel van Gérard Jouffroy (verwant met *American Primitivism*). Bij de tweede video bestond de filmische elektromuziek van Laurent Saitet al langer dan het visuele materiaal. De beelden vloeien voort uit de muziek als een sensuele en repetitieve choreografie. In *WetWetWet* (2015), geëxtrapoleerd uit een gedicht dat gemaakt is in het kader van een gezamenlijk Net Art-project in 2001, vinden we nog het principe van de auditieve reis terug, met beelden die opgenomen zijn in Oostende, La Rochelle, Antwerpen en ook in China, waarover het geluid van Tibetaanse gezangen en akoestische gitaren (Glenn Jones) gemonteerd is. In *Gaps* (2014) (letterlijk 'kloven') benadrukt Tamara Lai de afwijkingen, breuken, contrasten en leegtes die het moderne leven in beslag nemen. Voor *@TENDRE* (2021) baseert ze zich dan weer op fragmenten uit een tekst uit 2005 (*My Virtual Body*) en een soundtrack van Bruno Gremo, een New Yorkse componist en vertaler die in Peking werkt, om persoonlijke gedachten te uiten in de context van de gezondheids crisis. De film, een soort van bewegingsmeditatie, gaat over het huidige tijdperk en de gebeurtenissen van het afgelopen anderhalve jaar, met zijn portie

verplichte virtualiteit en constante dreiging, maar ook de heropleving van levenslust en van verzet, naar het beeld van de beweging Still Standing. Bij wijze van conclusie maken natuurbeelden hun terugkeer en richten ze onze blik opnieuw op de essentie: de band met de wereld rond ons. Deze essentie is echter een droombeeld, vertelt de kunstenaar ons, omdat we ons toekomstig leven momenteel enkel kunnen inbeelden. “We zijn hier aan het wachten... tegelijk droevig en liefdevol...”

Stills uit de video's *Ascent*, 2013 (boven) en *Sound Feelings*, 2012 (onder)

Still uit het videogedicht *I & THEM*

Tamara Lai

Belgisch-Italiaans interdisciplinair kunstenaar.

Als filmmaker (1985) legt Tamara Lai zich in 1993 toe op digitale technieken (interactieve multimedia, infographics en special effects) en op het schrijven van interactieve novelles, sprookjes en poëzie (cd-roms). Als webactiviste van het eerste uur en als netwerkkunstenaar (1997) focust ze haar onderzoek op Net Art/Web Art (websites, *cam&chat*-performances, videoconferenties ...) en in het bijzonder op het creëren van participatieve digitale omgevingen. In 2012 grijpt ze terug naar video: experimentele roadmovies, video-poëzies, kunstenaarsportretten ... Tamara Lai maakt video's en mediakunst waarin ze een poëtische en vaak metaforische opbouw toepast. Deze werken zijn als droombeelden waar fictie en werkelijkheid elkaar ontmoeten. Geluid, ritme en beweging spelen steevast een belangrijke rol. Haar poëzie, die dicht aanleunt bij *écriture automatique*, veroorzaakt vaak een gevaarlijke verschuiving tussen het Zelf en het Andere, in een diepgaande introspectie. In meer dan 35 jaar kunstpraktijk maakte Tamara Lai een veertigtal video's; meer dan twintig websites die gebundeld zijn in de 'webring' *Tell A Mouse*; een tiental video-, *cam&chat*- en multimedia-performances; vier interactieve werken op cd-rom; de poëziebundel *@TENDRE* (2006) met een twintigtal gedichten. Ze heeft ook bijdrages geleverd aan talrijke collaboratieve/participatieve Net Art-projecten van kunstenaars die afkomstig zijn uit verschillende landen. Haar werken, "tussen happening en efemere kunst", zijn meermaals bekroond en genomineerd en werden opgenomen in officiële selecties van internationale festivals en evenementen.

Werken

Sound Feelings

2012

11'35'', HD, PAL, 16:9, kleur & geluid

Regie, beeld, montage, mixage en soundtrack: Tamara Lai

Muziek: Gérard Jouffroy

Ascent

2013

4', HD, PAL, 16:9, kleur & geluid

Regie, beeld, montage: Tamara Lai

Muziek: Laurent Saiet

Gaps

2014

4'39'', HD, PAL, 16:9, kleur & geluid

Regie, beeld, montage, mixage en soundtrack: Tamara Lai

WetWetWet

2015

2'49'', HD, PAL, 16:9, kleur & geluid

Regie, beeld, montage, mixage, soundtrack en gedicht: Tamara Lai

Silent Noise

2020

6'21'', HD, PAL, 16:9, kleur & geluid

Regie, beeld, montage, mixage, soundtrack en gedichten: Tamara Lai

Muziek: Caroline Boë

@TENDRE

2021

5'29'', HD, PAL, 16:9, kleur & geluid

Regie, beeld, montage, mixage, soundtrack en gedichten: Tamara Lai

Muziek: Bruce Gremo

Alle beelden: © Tamara Lai

Stills uit de video's *Gaps*, 2014 (boven) en *@TENDRE*, 2021 (onder)

Tentoonstellingscatalogus

Tamara Lai. Silent Noise

Uitgever: MACS | Musée des Arts Contemporains au Grand-Hornu

Auteurs: Denis Gielen, Philippe Franck et Joanna Leroy

Taal: Frans

Pagina's: 96 pagina's

Illustraties / Documenten: 50 illustraties in kleur

Formaat: 21,5 x 12 cm

ISBN: 9782930368801

Prijs: 10 €

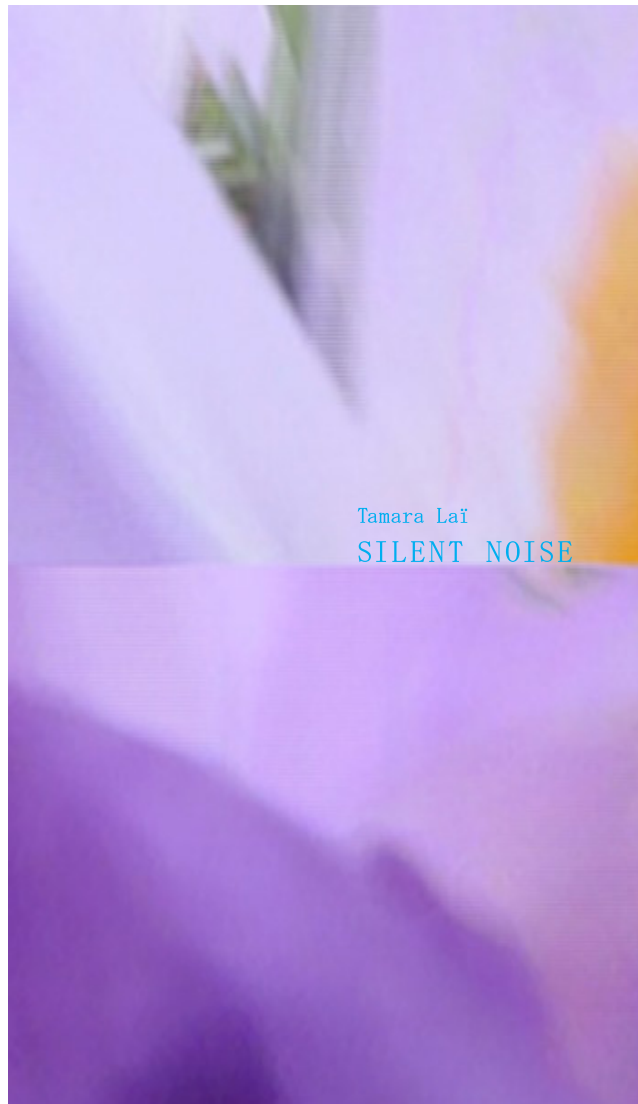

TABLE DES MATIÈRES

05

DANS LE LISSE DU VIDE

Denis Gielen

09

ON THE ROAD TO GRACELAND

Philippe Franck

24

ASCENT

SOUND FEELINGS

14

34

GAPS

WETWETWET

44

54

SILENT NOISE

@TENDRE

64

BIOGRAPHIE

75

3

ON THE ROAD TO GRACELAND

Philippe Franck

There was nowhere to go but everywhere,
so just keep on rolling under the stars.

JACK KEROUAC, ON THE ROAD¹

Après avoir exploré la peinture et la photographie à l'Académie des Beaux-Arts de Liège, Tamara Lai réalise, en 1989, un documentaire de création, *Cheval Corps et Âme*, qu'elle prolonge d'un premier vidéo-poème, *Mouvement 5 – ps. À Cheval Corps et Âme* et ce quatre ans après avoir plongé dans ce médium, en totale autodidacte. On retrouve déjà dans le titre d'une œuvre débutante, sa passion pour le mouvement et le voyage qui perce dans l'ensemble de ses vidéos mais ici plus précisément sa passion équestre, quand elle pratiquait alors l'équitation de dressage.

C'est bien l'écriture qui est au centre de cette série, celle du fragment poétique, en français et en anglais (la langue du *trip*, dans tous les sens que peut prendre ce terme), une écriture trait d'union entre différents genres (vidéo, musique, documentaire, cinéma expérimental) ; la forme poétique exprime une certaine présence au monde mais aussi sa métamorphose permanente. Elle est une façon de (mieux) vivre le monde plutôt que de le poétiser pour s'en échapper. Tamara Lai traque cette « respiration de l'art dans les poumons de la révolte qui réinvente la vie »² que l'écrivain Serge Pey a nommée « poévie », à la fois pensée et action du poème. Elle est synonyme de liberté — de ton et de forme — que l'on retrouve dans les vidéo-poèmes et plus généralement dans une œuvre qui s'est construite en toute indépendance, et ce tant dans sa production qu'elle gère elle-même, en sus de la réalisation, du montage et du mix — si pas de la création — sonore, que dans des formes qui tournent le dos à tout formatage.

Sans doute, pourrait-elle souscrire au discours des pionniers de l'art vidéo à peine paraphrasé : « Si les systèmes traditionnels de production et de diffusion ne veulent pas de nous, nous nous organiserons sans eux, voire contre eux. »

De 1987 à 1994, Tamara Lai réalise des vidéos autour du mouvement, celui des corps dans l'espace et des gestes (en filmant principalement des danseurs et des performeurs), mais aussi de la

9

Activiteitenagenda

Info en reservaties

Online: www.mac-s.be/nl/reservaties

Telefonisch: +32 (0)65 613 902

Via mail: reservations@grand-hornu.be

GRATIS RONDLEIDING

Elke derde zondag van de maand

Volg een gratis Nederlandstalige rondleiding in de tentoonstellingen van het MACS - Om 10u en om 15u30. Reserveren is verplicht.

KINDEREN EN GEZINNEN

Vernissage

25 september - van 17u tot 20u

(16u30 voor kinderen)

À perte de vue, een overzichtstentoonstelling rond de Belgische kunstenaar Léon Wuidar met talrijke schilderijen, collages en schetsboeken die gemaakt zijn tussen 1962 en vandaag.

Silent Noise, een tentoonstelling met video's van Tamara Lai, een van de pioniers van de digitale kunst, waarin aan de hand van verzamelde beelden de mensheid en diens eigenaardigheden verkend worden.

Vernissage voor kinderen: 16u30

(Telefonisch of via mail reserveren)

Rondleidingen voor volwassenen: 18u en 19u

Gratis

Info en reservaties: +32 (0)65 613 902 / reservations@grand-hornu.be

Concert

Vocal Emotion

Musiques Nouvelles

26 september - 11u

Stembanden en strijkinstrumenten vloeien prachtig samen en creëren

diepe emoties die ons weten mee te nemen op een opwindende, rustige en stimulerende muzikale reis.

Dit concert van Musiques Nouvelles wordt georganiseerd in het kader van het Festival Musical du Hainaut.

Atelier Baz'art

3 oktober, 7 november, 5 december

Van 14u tot 16u30

Ontdek het oeuvre van kunstenaar Léon Wuidar tijdens een praktische workshop en een bezoek aan de tentoonstelling.

03.10: workshop collage

07.11: workshop grafisch ontwerp

05.12: workshop schilderen

Van 8 tot 12 jaar

5 € / workshop

Donderdag voor gezinnen

4 november, 30 december, 6 januari

Om 11u

Bezoek aan de tentoonstellingen, gevolgd door een activiteit monogrammen maken.

Kerstmis in Grand-Hornu

○ Workshop Origami

Donderdag 28.12.21 en 04.01.22 – 14u

Laat je inspireren door de geometrische composities van Léon Wuidar en maak kennis met deze traditionele Japanse vouwkunst.

Ontdek de talrijke mogelijkheden die papier te bieden heeft onder begeleiding van een professionele origami-maker.

20 deelnemers (volwassenen + kinderen)

Duur: 2u

○ Donderdag voor gezinnen

Donderdag 30.12.21 en 06.01.22 – 11u

○ Verhalentochten

Zondag 26.12.21 en 02.01.22 - 14u

Vertelsters Magali Mineur en Christine Adrien begeleiden je tijdens een verhalentocht, een gelegenheid om de speelse werken van Léon Wuidar op een andere manier te ontdekken.

20 deelnemers

Vanaf 6 jaar

Videoworkshop

3 november

14u tot 16u30

Maak een korte video met je smartphone, gaande van het opnemen van beelden over het creëren van de soundtrack tot de montage, met het universum van Tamara Laï als inspiratiebron.

Onder begeleiding van cineast Eddy Munyaneza

Smartphone noodzakelijk

12 jongeren (van 12 tot 15 jaar)

10 €

SCHOLEN

Maand van het lager onderwijs

Van 08.11 tot en met 03.12.21

Geniet van gratis toegang en bezoek voor je klas tijdens de Maand van

het lager onderwijs. Tijdens een actief bezoek onder leiding van het educatieve team zullen de leerlingen de kans krijgen om zelf het woord te nemen en in groep de werken van de Luikse kunstenaar te ontcijferen. Ze kunnen gebruikmaken van aangepast materiaal en een jongerengids zodat ze de schilderijen van kunstenaar Léon Wuidar ten volle kunnen ontdekken.

ONTMOETINGEN

Rondleiding door Jacques Charlier

17 oktober - 14u

Rondleiding in de tentoonstelling *À perte de vue* met Jacques Charlier, Luiks kunstenaar en vriend van Léon Wuidar, die zijn visie op de tentoonstelling zal brengen.

Lezing

door Philippe Franck

Hybride videografische teksten

(verbinding tussen video, poëzie en geluidscreatie)

9 december - 20u

Philippe Franck (directeur van Transcultures en kunstcriticus) legt aan de hand van het oeuvre van Tamara Laï en van andere kunstenaars van het bewegend beeld waarin de visuele, poëtische en auditieve dimensies nauw met elkaar verweven zijn, de dynamische relaties bloot tussen deze media. Hij bespreekt hoe deze intermediale vormen en teksten zich met elkaar verzoenen in de afzonderlijke werken.

Rondleiding door Denis Gielen

30 januari - 14u

Naar aanleiding van de tentoonstellingen die gewijd zijn aan kunstenaars Léon Wuidar en Tamara Laï kan je deelnemen aan een rondleiding met Denis Gielen, directeur van het MACS en curator van de tentoonstellingen.

Komende tentoonstellingen

Aline Bouvy. Cruising Bye

27.02.22 > 18.09.22

Gaillard & Claude

27.02.22 > 18.09.22

Les Fabriques du cœur et les Folies du monde

Contes

23.10.22 > 26.02.23

Angel Vergara

Vanaf april 2023

Praktische informatie

Site du Grand-Hornu
Rue Sainte-Louise, 82
B-7301 Hornu (nabij Bergen)
Tel.: +32 (0) 65/65.21.21
Mail: info.macs@grand-hornu.be

CONTACT

Dienst communicatie:

Maïté Vanneste
Tel.: +32 (0)65/61.38.53
Mail: maite.vanneste@grand-hornu.be

Florence Dendooven
Tel.: +32 (0)65/61.38.82
Mail: florence.dendooven@grand-hornu.be

Perscontact:

Club Paradis
Micha Pycke
Tel.: +32 (0)486.68.00.70
Mail: micha@clubparadis.be

www.mac-s.be